

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/205/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119424035
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119424035.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s. so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému 1/ O. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. K. XXX, H. a žalovanej 2/ H. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. XX, G., o zaplatenie 6 761,33 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 5 149,39 Eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4624,17 Eur od 27. 07. 2017 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet žalobcu.

Súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku 19,90 % ročne zo sumy 4 624,17 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia zamietá.

Súd konanie zastavuje v časti o zaplatenie istiny vo výške 1 611,94 Eur.

Súd vracia žalobcovi súdny poplatok vo výške 9,30 Eur.

Súd žiada Slovenskú poštu - prevádzkovateľ systému, so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 o vrátenie súdneho poplatku žalobcovi vo výške 9,30 Eur na účet vedený v K., a. s., F.: N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX, v lehote 30 dní odo dňa doručenia právoplatného uznesenia.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovaným 1/, 2/ vo výške 52 % podľa pomeru úspechu v konaní, ktoré sú žalovaní 1/, 2/ povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol, aby súd žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne uložil povinnosť zaplatiť sumu 6 761,33 Eur so zmluvným úrokom 19,90 % ročne zo sumy 4 624,17 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 624,17 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia spolu s trovami konania.

2. Žalobca pred začatím pojednávania vo veci samej zobral žalobu späť o sumu 1 611,94 Eur. Navrhol v tejto časti konanie zastaviť a vrátiť súdny poplatok vo výške 9,30 Eur. Uviedol, že predmetom žaloby zostáva istina 5 149,39 Eur, zmluvný úrok a zákonný úrok od 27. 07. 2017 až do zaplatenia spolu s trovami konania.

3. Žalovaným 1/, 2/ bola doručená žaloba s výzvou na vyjadrenie s prílohami. Žalovaní 1/, 2/ sa k žalobe nevyjadrili. Žalovaní 1/, 2/ boli riadne predvolaní na pojednávanie, pojednávania sa nezúčastnili. Žalovaný 1/ sa písomne ospravedlnil. Uviedol, že sa nemá ako dostaviť na pojednávanie. Nepožiadaval o odročenie pojednávania. Žalovaná 2/ sa pojednávania nezúčastnila bez ospravedlnenia. Súd potom konal a rozhodoval v ich neprítomnosti.

4. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 20. 12. 2018 uzavrela Poštová banka Bratislava ako postupca a žalobca ako postupník Zmluvu o postúpení pohľadávok na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o úvere zo dňa 24. 07. 2015 spolu s príslušenstvom.

5. Žalovaný 1/ ako dlžník a žalovaná 2/ ako spoludlžník uzavreli s Poštovou bankou dňa 24. 07. 2015 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX podľa Obchodného zákonníka (ďalej len zmluva). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 5 000 Eur, ktoré boli žalovaným 1/, 2/ riadne poskytnuté prevodom na účet. Žalovaní 1/, 2/ sa zaviazali vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote a zaplatiť dohodnuté úroky podľa predpisu splátok k zmluve. Žalovaní 1/, 2/ splatili záväzok čiastočne, tak ako to vyplýva z listiny aktuálny stav úveru časť zaplatené splátky.

6. Z dôvodu, že si žalovaní 1/, 2/ neplnili svoje zmluvné povinnosti včas a riadne právny predchodca žalobcu popredchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 OZ listom zo dňa 26. 07. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Článku VI. Obchodných podmienok. Žalovaní 1/, 2/ ani po výzve svoj záväzok nesplnili.

7. Žalobca uviedol, že podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je oprávnený dlžník vrátiť peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný platiť za dobu od ich poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov. Obchodný zákonník ani zákon č. 129/2010 Z. z. neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru.

8. Žalobca si uplatnil zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne podľa § 517 ods. 2 OZ ako sankciu zo zákona a zároveň nárok na náhradu trov konania.

9. Žalobca v žalobe uviedol, že žalovaná suma pozostáva z dlžnej istiny úveru 4 624,17 Eur a po čiastočnom späťvzati žaloby zo zmluvného úroku vo výške 488,22 Eur, poplatkov 37 Eur.

10. Žalovaní 1/, 2/ sa k žalobe nevyjadrili. Nenavrhli žiadne dôkazy ani žiadne dôkazy nepredložili.

11. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

12. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

13. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

14. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

16. Súd podľa § 144 CSP z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby konanie v časti o zaplatenie sumy 1 611,94 Eur zastavil.

17. Súd podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení rozhodol o vrátení súdneho poplatku a požiadal príslušný orgán o jeho vrátenie z dôvodu čiastočného späťvzatia, tak ako vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia na účet žalobcu.

18. V konaní nebolo sporné, že žalovaný 1/ ako dlžník a žalovaná 2/ ako spoludlžník uzatvorili s Poštovou bankou Zmluvu o spotrebiteľskom úvere - Dobrá pôžička v zmysle ktorej bol poskytnutý úver vo výške 5 000 Eur, dohodnutý počet mesačných splátok 108, dátum konečnej splatnosti úveru 20. 07. 2024, výška mesačnej úhrady 105 Eur, úroková sadzba 19,90 % p. a., RPMN banky 21,90 % p. a., priemerná RPMN na trhu 11,53 %, celková čiastka úveru 10 710,44 Eur, dátum prvej platby do 20. 08. 2015 vždy k 20. dňu v mesiaci. Z predložených listinných dôkazov súd mal za nesporné, že úver bol žalovaným 1/, 2/ poskytnutý, čerpaný a čiastočne z ich strany boli vykonávané splátky.

19. Pôvodný veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Článku VI. Obchodných podmienok ku dňu 26. 07. 2017, a to po predchádzajúcej výzve banky zo dňa 29. 06. 2017, kde boli žalovaní 1/, 2/ upozornení, že porušili ustanovenia zmluvy podľa § 53 ods. 9 OZ je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti a boli upozornení, že banka je oprávnená v prípade, že nedôjde k úhrade dlžnej sumy vyhlásiť úver predčasne splatným. Banka výzvou zo dňa 26. 07. 2017 vyhlásila úver predčasne splatným z dôvodu, že nedošlo k úhrade istiny po výzve, ktorá bola žalovaným 1/, 2/ riadne doručená, o čom žalobca predložil listinné dôkazy, a to doručenkou a podacie hárky, ktorými preukazoval, že uvedené výzvy boli dané na poštovú prepravu. Súd mal za to, že pohľadávka bola postúpená platne podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, išlo o splatnú pohľadávku po predchádzajúcej písomnej výzve a dlžníci boli v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

20. Súd žalobe vyhovel a uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť dlžnú istinu spolu so zmluvným úrokom ku dňu zosplatnenia vo výške 5 149,39 Eur. Žalovaní 1/, 2/ do konania nepredložili žiadny dôkaz, ktorým by preukazovali, že dlžnú sumu zaplatili.

21. Súd priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 2 OZ zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne ako sankciu zo zákona za nesplnenie povinnosti plniť včas a riadne dňom nasledujúcim po zosplatnení úveru, kedy došlo k omeškaniu na strane žalovaných.

22. Súd zamietol žalobu v časti zmluvného úroku 19,90 %. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplatneniu došlo ku dňu 26. 07. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplátné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnemu zosplatneniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatnenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav

nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymożenia jednorazovo zosplatennej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaní dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

23. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

24. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

25. O trovách konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 52 % z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, ktoré sú žalovaní 1/, 2/ povinní zaplatiť potom čo bude rozhodnuté o výške trov samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.